

Pellon Sähkö Oy
Myllytie 1
95700 Pello

Asia

Ensimmäiseltä valvontajaksolta kertyneen ylijäämän kompensoimatta jättäminen toisella valvontajaksolla

Asianosainen

Pellon Sähkö Oy

Selostus asiasta

Energiamarkkinavirasto on antanut valvontapäätöksen 14.11.2008 (dnro 69/424/2007) Pellon Sähkö Oy:n ensimmäisen valvontajakson (2005-2007) hinnoittelun kohtuullisuudesta. Päätöksen mukaan Pellon Sähkö Oy:n ensimmäisen valvontajakson kertynyt tuoton ylijäämä on 200 tuhatta euroa. Pellon Sähkö Oy:n verkkotoiminnan kertynyt tuoton ylijäämä ylitti lisäksi kohtuullisen tuoton määrän viidellä prosentilla valvontajakson aikana, joten tuoton ylijäämään lisättiin korko. Lisättävän koron määrä on 10 tuhatta euroa. Pellon Sähkö Oy veloitettiin ottamaan huomioon vahvistettu ylijäämä verkkopalveluiden hinnoittelussa vuosien 2008 – 2011 aikana. Ensimmäisellä valvontajaksolla kertynyt tuoton ylijäämä ja mahdollinen korkoseuraamus on kompensoitava seuraavan valvontajakson aikana ja kompensoinnin toteutuminen vahvistetaan Energiaviraston toiselta valvontajaksolta antamalla valvontapäätöksellä.

Energiavirasto on valvontapäätöksellä (dnro 187/430/2009) 24.2.2014 vahvistanut Pellon Sähkö Oy:n toisen valvontajakson kertyneeksi tuoton ylijäämäksi 200 tuhatta euroa. Verkonhaltijan verkkotoiminnan kertynyt tuoton ylijäämä on ylittänyt kohtuullisen tuoton määrän viidellä prosentilla valvontajakson aikana, joten vahvistettavaan tuoton ylijäämään on lisätty korko. Lisättävän koron määrä on 10 tuhatta euroa. Energiavirasto velvoittaa asianosaisen ottamaan huomioon vahvistetun ylijäämään huomioon verkkopalveluiden hinnoittelussa vuosien 2012 – 2015 aikana.

Energiamarkkinavirasto on pyytänyt 11.12.2012 Pellon Sähkö Oy:ltä selvitystä (dnro 178/430/2009) siitä, miten yhtiö aikoo toteuttaa ensimmäisen valvontajakson palauttamatta olevan ylijäämän kompensoinnin asiakkaille ja siitä milloin yhtiö aikoo toteuttaa tämän toimenpiteen, kun otetaan huomioon se, että ylijäämä olisi tullut palauttaa jo viimeistään vuoden 2011 aikana. Pellon Sähkö Oy on vastannut Energiamarkkinaviraston selvityspyyntöön 18.1.2013. Vastauksessaan Pellon Sähkö Oy toteaa, että se ei ole korottanut siirtohintojaan toisella valvontajaksolla lainkaan. Toisen valvontajakson alkaessa yhtiössä oli odotusarvona, että inflaatiomuutosvaikutus ja muiden parametrien muutokset vaikuttaisivat siten, että ylijäämä kompensoituisi toisella valvontajaksolla muodostuvaan alijäämään. Alijäämää ei kuitenkaan toisella valvontajaksolla syntynyt yhtiön odotusten mukaisesti.

Pellon Sähkö Oy toteaa, että tosiasiallisesti asiakkaille on syntynyt huomattava alennus siirtohinnoissa, koska niitä ei ole korotettu lainkaan. Pellon Sähkö Oy:n mukaan ottaen huomioon, että siirtohinna on ollut sama myös ensimmäisellä valvontajaksolla, on asiakkaiden saama etu vuodesta 2005 alkaen edellä todettua suurempi.

Pellon Sähkö Oy:n korvausinvestoinnit ovat edellä mainitun siirtohintapolitiikan vuoksi olleet yhtiön mukaan jäissä. Korvausinvestointien rahoitus pakotti Pellon Sähkö Oy:n korottamaan siirtohintojaan vuoden 2013 aikana. Korotuksen yhteydessä yhtiön mukaan pyrittiin ottamaan huomioon ensimmäisen valvontajakson ylijäämän kompensointi asiakkaille.

Energiavirasto on 31.3.2014 päivätyllä kirjeellä varannut asianosaiselle mahdollisuuden antaa lausunto päätösluonnoksesta ennen päätöksen antamista. Pellon Sähkö Oy on lausunut päätösluonnoksesta 30.4.2014. Energiavirasto on 27.5.2014 varannut asianosaiselle uudelleen mahdollisuuden antaa lausunto päätösluonnoksesta ennen päätöksen antamista. Pellon Sähkö Oy on lausunut päätösluonnoksesta 13.6.2014.

Pellon Sähkö Oy:n lausunto 30.4.2014

Pellon Sähkö Oy toteaa lausunnossaan 30.4.2014, että yhtiön lausuttavana ollut päätösluonnos ei sisällä päätöksen "Ratkaisu"-osiota. Tämän vuoksi Pellon Sähkö Oy:n mukaan sen on mahdotonta arvioida mihin se tulee olemaan päätöksen perusteella velvoitettu. Pellon Sähkö Oy katsoo, että lausuttavan ollut päätösluonnos on puutteellinen, eikä sitä ole kuultu hallintolain edellyttämällä tavalla. Pellon Sähkö Oy vaatii saada lausua myös päätöksen ratkaisusta.

Pellon Sähkö Oy:n mukaan, koska päätösluonnoksessa ei ole ollut päätösesitystä tai selkeitä perusteluja päätökselle on sen täysin mahdotonta lausua päätösluonnoksen asiasisällöstä. Pellon Sähkö Oy ilmoittaa lausunnossaan pidättävänsä ja vauraavansa itsellään oikeuden lausua asiasta sekä kohtuullisen tuoton määräytymisestä ja sen perusteista.

Pellon Sähkö Oy:n lausunnon 30.4.2014 mukaan lausuttavana olleessa päätösluonnoksessa on ainoastaan otsikossa mainittu "kuuleminen uhkasakon asettamisesta". Luonnoksessa ei ole yhtiön mukaan kerrottu asetettavan uhkasakon määrää, eikä perusteita uhkasakon asettamiselle. Pellon Sähkö Oy huomauttaakin, että sille ei ole varattu uhkasakkolain ja hallintolain mukaista tilaisuutta tulla kuulluksi mahdollisen uhkasakon osalta. Näin ollen Pellon Sähkö Oy katsoo, että sille tulee varata myös uhkasakon asettamisen osalta uusi tilaisuus tulla kuulluksi.

Pellon Sähkö Oy:n lausunto 13.6.2014

Pellon Sähkö Oy katsoo lausunnossaan 13.6.2014, että päätökseen tulee soveltaa jo kumottua sähkömarkkinalakia muutossäädöksineen ja viittaa sähkömarkkinalain 38 c §:n 1 momenttiin (386/1995, laki sähkömarkkinalain muuttamisesta (1172/2004)) valvontapäätöksen sisällöstä. Pellon Sähkö Oy viittaa lausunnossaan 13.6.2014 valvontapäätöksillä sille vahvistettuihin ylijäämiin korkoineen ensimmäiseltä ja toiselta valvontajaksolta. Pellon Sähkö Oy:n viittaa lausunnossaan lisäksi sähkömarkkinalain (588/2013) 24 §:n 1 ja 2 momentteihin ja lain esitöihin (Hallituksen esitys (HE 20:2013) 24 §:n yksityiskohtaiset perustelut) verkkopalvelujen

myyntiehtoja ja hinnoittelua koskevien yleisten säännösten ja hinnoittelun kohtuullisuuden arvioinnin osalta.

Pellon Sähkö Oy katsoo, että Energiavirasto on laskenut kohtuullisen tuotot virheellisesti. Yhtiö on tehnyt lausuntonsa mukaan valvontajaksojen aikana merkittäviä korjausinvestointeja, joita ei ole otettu lainkaan huomioon kohtuullista tuottoa laskettaessa. Viraston olisi tullut Pellon Sähkö Oy:n mukaan valvontajaksojen osalta vähentää yhtiön tekemien korjausinvestointien kustannukset määrittäessään valvontajaksojen kohtuullista tuottoa. Kohtuullisen tuoton laskemisen osalta yhtiö vetoaa muun muassa markkinaoikeuden päätöksiin MAO 10/10 (dnro 552/08/EI) ja MAO 13/10 (dnro 547/08/EI). Yhtiön osalta ensimmäisen valvontajakson investoinneista ja sähköverkon arvosta on annettu Pellon Sähkö Oy:n osalta virheellistä tietoa, mikä on johtanut siihen, että kohtuullinen tuotto on laskettu liian suureksi. Energiaviraston tekemä kohtuullisen tuoton laskenta ei Pellon Sähkö Oy:n mukaan mahdollista myöskään sitä, että yhtiön hinnoittelu vastaisi tuoton ylijäämän tasotusjaksolla toiminnan kustannuksia eikä sitä, että yhtiölle turvattaisiin kohtuullinen korvaus verkkopalveluista omaisuuden kohtuullisen käyttömahdollisuuden säilymiseksi. Lausuntonsa mukaan Pellon Sähkö Oy on kooltaan hyvin pieni ja se on olettanut, että kohtuullisen tuoton laskennassa absoluuttinen siirtohinta merkitsisi huomattavasti enemmän ja tämän lisäksi yhtiö on ollut siinä käsityksessä, että ylijäämää ei synny. Pellon Sähkö Oy:n mukaan Energiaviraston kohtuullisen tuoton laskenta ei ole myöskään tasapuolinen erilaisia yhtiöitä kohtaan: laskennassa ei huomioida erilaisia yrityskokoja eikä yhtiön maantieteellisen sijainnin vaikutusta.

Energiaviraston päätösluonnoksesta voi Pellon Sähkö Oy:n mukaan tehdä myös sen johtopäätöksen, että sähköyhtiön tulisi yli-investoida valvontajaksolla, jotta tuoton ylijäämää ei syntyisi. Näin ahdas sähkömarkkinalain tulkinta johtaa yhtiön lausunnon mukaan ennenaikaisiin sähköverkon korjausinvestointeihin tilanteessa, jossa verkon taloudellinen käyttöikä ei olisi vielä investointeja edellyttänyt. Mikäli sähkömarkkinalakia tulkitaan tällä tavalla, poistaa se Pellon Sähkö Oy:n mukaan edellytykset kannattavalta sähköliiketoiminnalta ja kustannukset ennenaikaisista investoinneista kaatuvat sähköyhtiöiden asiakkaiden vastattaviksi. Yhtiön näkemyksen mukaan tämä ei voi olla sähkömarkkinalain tarkoitus.

Velvoitepäätöstä tehtäessä on Pellon Sähkö Oy:n mukaan myös otettava huomioon, että yhtiöllä on vuosina 2013 - 2015 merkittäviä korjaustarpeita, joihin yhtiö joutuu käyttämään vierasta pääomaa. Korjausinvestointien yhteismäärä on lausunnon mukaan [ ]¹ euroa. Tehtävät investoinnit ovat lausunnon mukaan välttämättömiä yhtiön toimivan sähköverkon ylläpitämiseksi ja yhtiö on osaltaan joutunut lykkäämään nyt tehtäviä investointeja. Sähkömarkkinalaki ja sen lainvalmistelutyöt lähtevät lausunnon mukaan siitä, että investoinnit tulisi ensisijaisesti rahoittaa pääomarahoituksella. Yhtiö katsoo, että tämä johtaa kohtuuttomaan tilanteeseen silloin, kun yhtiöllä on aiemmilta valvontajakoista kompensoitavaa ylijäämää. Investointeihin haettu vieras pääoma tulee maksaa takaisin sähkön siirtohinnoista saatavilla tuloilla. Tämä johtaa vääjäämättä siirtohintojen korotuspaineisiin. Mikäli siirtohintoja korotetaan, johtaa se puolestaan ylituoton kasvamiseen eikä mahdollista alempien valvontajaksojen ylituoton kompensointia. Yhtiö toteuttaa viiden vuoden investointiohjelmansa kolmessa vuodessa (2013-2015) eli selvästi nopeutetussa aikataulussa. Yhtiön kohtuullisen tuoton laskelma on jo kääntynyt alijäämäiseksi. Nopeutettu investointiaikataulu lisää luonnollisesti lausunnon mukaan alijäämän

¹ Julkisessa päätösversiossa hakasulkein merkityt kohdat on jätetty pois viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24.1§. 20 kohdan perusteella.

syntymistä. Yhtiön tulevien investointien osalta tulee Pellon Sähkö Oy:n mukaan huomioida myös se, että lainsäädännöllisistä syistä yhtiö on velvollinen muuttamaan sähköverkkonsa säävarmaksi. Tämä lisää tuntuvasti investointitarpeita erityisesti yhtiön maantieteellinen sijainti huomioon ottaen. Pohjoisella sijainnilla on Pellon Sähkö Oy:n mukaan huomattava vaikutus sähköverkkojen investointitarpeeseen ja tältä osin yhtiöön kohdistuu selvästi enemmän kustannuspaineita kuin muualla Suomessa toimintaa harjoittaviin yhtiöihin.

Energiavirasto on jättänyt velvoitepäätöksessään Pellon Sähkö Oy:n mukaan huomioimatta kokonaan sen, että yhtiö ei ole korottanut sähkön siirtohintoja lainkaan toisella valvontajaksolla. Yhtiön investointitarpeet olisivat lausunnon mukaan edellyttäneet hintojen korottamista, mutta yhtiö on inflaatiomuutokset ja muiden parametrien muutokset huomioon ottaen pyrkinyt saamaan kompensoitua ensimmäisen valvontajakson ylijäämän toisella valvontajaksolla jättämällä hinnankorotukset tekemättä investointitarpeista huolimatta. Näin toimien se on mukaansa pyrkinyt aidosti kompensoimaan ensimmäisen valvontajakson ylijäämää asiakkaille. Pellon Sähkö Oy:n mukaan siitä riippumattomista syistä toisella valvontajaksolla ei kuitenkaan syntynyt alijäämää. Yhtiön asiakkaiden näkökulmasta yhtiön hinnoittelu on merkinnyt joka tapauksessa huomattavaa alennusta sähkön siirtohinnoissa. Pellon Sähkö Oy viittaa asiassa elinkustannusindeksin muutokseen vuoden 2007 alusta 2011 vuoden loppuun ja siihen, että koska se on jättänyt toisella valvontajaksolla siirtohintojen korotuksen tekemättä, on sen asiakkaiden saama etu ollut vuodesta 2005 alkaen elinkustannusindeksin muutosta suurempi. Yhtiö on siis lausuntonsa mukaan tarjonnut asiakkailleen edullista sähkösiirtohintaa toisella valvontajaksolla pyrkien kompensoimaan ensimmäisen valvontajakson ylijäämää. Siirtohintojen korottamatta jättäminen on myös osaltaan lausunnon mukaan johtanut yhtiön investointitarpeiden merkittävään kasvuun.

Pellon Sähkö Oy:n mukaan uutta sähkömarkkinalakia koskevassa hallituksen esityksessä, johon Energiavirastokin on omassa lausunnossaan vedonnut, on lähdetty nimenomaisesti siitä, että "verkkopalveluiden hinnoittelun tulisi turvata verkonhaltijalle kuuluvien tehtävien edellyttämä kohtuullinen tulorahoitus ja vakavaraisuus. Tulot saisivat siten kattaa verkon ylläpidon, käytön ja rakentamisen kohtuulliset kustannukset sekä antaa sijoitetulle pääomalle kohtuulliseksi katsottavan tuoton." Energiaviraston päätösluonnos johtaisi Pellon Sähkö Oy:n mukaan nimenomaisesti edellä mainitun vastaiseen lopputulokseen, eikä mahdollistaisi kannattavan liiketoiminnan harjoittamista. Yhtiön siirtohintaa on Pellon Sähkö Oy:n mukaan valtakunnallisessa vertailussa hyvin matalalla tasolla. Siirtohintojen alentaminen olemassa olevasta tasosta ei enää mahdollista kannattavan sähkönsiirtotoiminnan harjoittamista.

Pellon Sähkö Oy viittaa lausunnossaan sähkömarkkinalain 38 c §:n 2 momenttiin ja sähkömarkkinaviranomaisen mahdollisuuteen painavasta syystä pidentää sen mukaan valvontajaksoa. Pellon Sähkö Oy nostaa lausunnossaan esille myös kyseisen pykälän yksityiskohtaiset perustelut hallituksen esityksessä (HE 127/2004), joiden mukaan "tasoituskakson pidentämiseen oikeuttava erityinen syy voisi olla esimerkiksi se, että sähkömarkkinaviranomaisen tässä pykälässä tarkoitettu päätös on muutoksenhaun johdosta muuttunut merkittävästi tasoituskakson kuluessa. Tällaisessa tapauksessa tasoituksen toteuttaminen jäljellä olevan tasoituskakson kuluessa voisi johtaa sekä verkonhaltijan että tämän asiakkaiden kannalta epätarkoituksenmukaisen suuriin siirto palvelumaksujen muutoksiin."

Pellon Sähkö Oy katsoo, että sen ylijäämään tasoitusjaksoa tulisi pidentää enintään neljällä vuodella ja perustelee vaatimustaan sillä, että nykyisen tasoitusjakson pysyttäminen johtaisi sen kannalta epätarkoituksenmukaisen suuriin siirtopalvelumaksujen muutoksiin. Käytännössä tasoitusjakson pysyttäminen ennallaan johtaisi siihen, että Pellon Sähkö Oy joutuisi laskemaan asiakkailta perittäviä siirtopalvelumaksuja kohtuuttoman paljon. Näin merkittävä hintojen laskeminen poistaisi Pellon Sähkö Oy:n mukaan kaikki kannattavan liiketoiminnan edellytykset ja johtaisi täysin epäterveeseen tilanteeseen. Tilanteessa, jossa yhtiöllä on patoutuneita korjausinvestointitarpeita, tasoitusjakson pysyttäminen ennallaan poistaisi Pellon Sähkö Oy:n mukaan viimeiset edellytykset normaalin liiketoiminnan harjoittamiselle. Siirtohintojen raju alentaminen vuoden 2015 aikana johtaisi myös Pellon Sähkö Oy:n mukaan vääjäämättä suuriin hinnan korotuksiin seuraavien vuosien aikana. Tasoitusjakson pidentäminen neljällä vuodella antaisi lausunnon mukaan mahdollisuuden hallitumpaan hinnoitteluun, mikä olisi myös Pellon Sähkö Oy:n mukaan asiakkaiden näkökulmasta tarkoituksenmukaisempaa. Yhtiö katsoo, että tasoitusjakson pidentäminen on perusteltua myös sen merkittävistä investointitarpeista johtuen. Energiaviraston lausuntopyynnön (Energiavirasto/ Tiina Karppinen, sähköposti 27.5.2014) mukaisesti Pellon Sähkö Oy varaa lausunnossaan itselleen myös oikeuden lausua mahdollisesta uhkasakon asettamisesta varsinaisen päätöksen yhteydessä.

Yhtiö katsoo asiassa, että Energiavirasto on määrittänyt kohtuullisen tuoton virheellisesti, eikä näin ollen perusteita asetettavalle veloittepäätökselle ole. Yhtiö katsoo lisäksi myös, että sille määrättyä ylituoton tasoitusjaksoa tulisi pidentää enintään neljällä vuodella, koska nykyisen tasoitusjakson pysyttäminen johtaisi epätarkoituksenmukaisen suuriin siirtopalvelumaksujen muutoksiin.

Perustelut

Sähkömarkkinalain (386/1995) 38 c §:n 1 momentin mukaan Energiaviraston tulee 38 a §:ssä tarkoitetun valvontajakson päätyttyä valvontapäätöksellä velvoittaa verkkonhaltija alentamaan vahvistuspäätöksen mukaisten menetelmien perusteella määritettyjä siirtopalvelumaksujaan päätöksen kohteena olevaa valvontajaksoa seuraavan valvontajakson aikana sillä määrällä, jolla verkkotoiminnan tuotto on päättyneen valvontajakson kuluessa ylittänyt kohtuullisen tuoton määrän. Jos verkkotoiminnan tuotto on ylittänyt päätöksen kohteena olevan valvontajakson kuluessa kohtuullisen tuoton määrän vähintään 5 prosentilla, on alennettavaan määrään lisättävä korko.

Sähkömarkkinalain 38 c §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu myös, että tasoitus tulee toteuttaa yleisenä tasoituksena asiakkaille näitä koskevan hinnoittelun kautta. Verkonhaltijalle on tarkoituksenmukaista antaa mahdollisuus myös kohtuullisen tuoton alittavan määrän tasoitukseen seuraavan valvontajakson kuluessa, koska muussa tapauksessa osa verkkonhaltijoista hinnoittelisi siirtopalvelumaksunsa jatkuvasti varmuuden vuoksi yli hyväksyttävän määrän, jotta tuottotavoite ei jäisi satunnaisen tai ennakoimattoman syyn vuoksi toteutumatta. Kohtuullisen tuoton alittavan määrän tasoitusjakso rajataan seuraavaan valvontajaksoon. Tämän jälkeen tasoittaminen ei tule olla enää mahdollista.

Energiavirasto on antanut valvontapäätöksen (dnro 69/424/2007) Pellon Sähkö Oy:lle 14.11.2008 yhtiön ensimmäisen valvontajakson (2005-2007) hinnoittelun

kohtuullisuudesta, jossa on todettu Pellon Sähkö Oy:n hinnoittelun ylittäneen kohtuullisen tason ensimmäisellä valvontajaksolla 200 tuhannella eurolla ja ylijäämään lisättävän koron olevan 10 tuhatta euroa. Ensimmäistä valvontajaksoa koskevan valvontapäätöksen mukaan verkonhaltijan on otettava toisella valvontajaksolla (1.1.2008 – 31.12.2011 välisenä aikana) huomioon ensimmäisen valvontajakson valvontapäätös määrittäessään siirtopalvelusta perittävien maksujen suuruutta.

Energiavirasto on toista valvontajaksoa koskevalla valvontapäätöksellä (dnro 187/430/2009) 24.2.2014 vahvistanut Pellon Sähkö Oy:n toisen valvontajakson (2008-2011) kertyneeksi tuoton ylijäämäksi 200 tuhatta euroa ja ylijäämään lisättävän koron määräksi 10 tuhatta euroa. Pellon Sähkö Oy:n hinnoittelu on näin ollen ylittänyt edelleen kohtuullisen tason. Jotta ensimmäisen valvontajakson ylijäämä korkoineen olisi tullut kompensoitua asiakkaille valvontapäätöksen (dnro 69/424/2007) mukaisesti, olisi Pellon Sähkö Oy:n hinnoittelun tullut alittaa kohtuullinen taso vastaavalla määrällä toisella valvontajaksolla.

Pellon Sähkö Oy on siis jättänyt toisen valvontajakson valvontapäätöksen perusteella ensimmäisen valvontajakson ylijäämän kompensoimatta hinnoittelussaan, koska hinnoittelu on ylittänyt kohtuullisen tason myös toisella valvontajaksolla. Ensimmäisen valvontajakson ylijäämän kompensoinnin osalta aikataulu on asetettu tällä päätöksellä huomioiden sen, että käytännössä kompensoinnin tarkistaminen ja ylijäämän kompensoinnin todentaminen on mahdollista vain valvontajakson päättyessä.

Sähkömarkkinalain 39 §:n mukaan Energiaviraston on veloitettava verkonhaltija korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä, jos verkonhaltija rikkoo tai laiminlyö tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä taikka verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa säädettyjä velvoitteitaan. Kyseisessä päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin virhe tai laiminlyönti tulee korjata. Päätöksessä voidaan myös määrätä palauttamaan asiakkaalle virheellisesti peritty maksu, jos palautukseen ei sovelleta 38 c §:ssä säädettyä palautusmenettelyä.

Uhkasakkolain (1113/1990) 10 §:n mukaan uhkasakon asettanut viranomainen voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä asianosainen ole osoittanut noudattamatta jättämiseen pätevää syytä. Edellytyksenä uhkasakon tuomitsemiselle maksettavaksi uhkasakkolain 10 §:n mukaan edelleen on, että uhkasakon asettamista koskeva päätös on lainvoimainen, jollei päätöstä ole säädetty tai määrätty noudatettavaksi muutoksenhausta huolimatta. Pellon Sähkö Oy:n ensimmäistä ja toista valvontajaksoa koskeneet valvontapäätökset (dnro 69/424/2007 ja 187/430/2009) ovat lainvoimaisia. Energiavirasto kuulee erillisellä kirjeellä Pellon Sähkö Oy:tä uhkasakon asettamisesta.

Pellon Sähkö Oy on ottanut esille vastauksessaan 18.1.2013 korvausinvestoinnit, jotka ovat yhtiön siirtohintapolitiikan vuoksi olleet jäissä. Korvausinvestointien rahoitus on pakottanut näin ollen Pellon Sähkö Oy:n vastauksen 18.1.2013 mukaan yhtiön korottamaan siirtohintojaan vuoden 2013 aikana. Korotuksen yhteydessä on kuitenkin yhtiön vastauksen 18.1.2013 mukaan otettu huomioon ensimmäisen valvontajakson ylijäämän kompensointi asiakkaille. Energiavirasto ei ole päätösluonnoksessa todennut, että sähköyhtiön tulisi yli-investoida valvontajaksolla, jotta tuoton ylijäämää ei syntyisi. Tämä olisi sähkömarkkinalain tavoitteiden vastaista. Investointien rahoittamisen osalta virasto toteaa seuraavaa. Hallituksen esityksessä sähkö- ja maakaasumarkkinoita koskeva lainsäädännöksi (20/2013 vp) pykälän

24 yksityiskohtaisissa perusteluissa s. 82 todetaan, että "hinnoittelun kohtuullisuuden arvioinnissa tulisi ottaa huomioon myös verkon kehittämisvelvollisuudesta aiheutuvat investoinnit ja niiden rahoittaminen. Verkonhaltija saattaisi tehtäviensä täyttämiseksi joutua investoimaan niin suuriin hankkeisiin, että sen tavanomaisen toiminnan rahoittamiseen riittävä tulo-rahoitus ei välttämättä riittäisi rahoittamaan kysymyksessä olevia hankkeita. Tällöin verkonhaltijan tulisi turvautua pääomarahoitukseen. Tämä on perusteltua, koska pääomarahoitusta on rahoitusteoreettisesti tehokas tapa rahoittaa investointeja ja sähköverkkotoiminta on sen monopoli-luonne huomioon ottaen vähäriskistä liiketoimintaa."

Pellon Sähkö Oy on lausunnossaan 13.6.2014 väittänyt sen kohtuullisen tuoton lasketun väärin valvontapäätöksille. Tämän johtuu yhtiön mukaan siitä, että sen tekemiä korvausinvestointeja ei ole lainkaan otettu huomioon kohtuullista tuottoa laskettaessa. Pellon Sähkö Oy:n mukaan yhtiön korvausinvestointien kustannukset olisi tullut vähentää valvontajaksojen kohtuullisesta tuotosta. Tältä osin yhtiö onkin lausunnossaan vedonnut verkon vuokrausjärjestelyn purkamista koskeviin markkinaoikeuden päätöksiin (MAO: 10/10 ja MAO: 13/10). Pellon Sähkö Oy:n virastolle toimittamien tietojen mukaan yhtiöllä ei kuitenkaan ole lainkaan vuokrattuun verkkoon tehtyjä investointeja tai maksettuja verkkovuokria kyseisiltä valvontajaksoilta. Valvontamenetelmä verkon vuokrauksen osalta ei siis tule sovellettavaksi Pellon Sähkö Oy:n Vuokrausjärjestelyä ei myöskään pureta valvontamenetelmissä Pellon Sähkö Oy:n esittämällä tavalla. Pellon Sähkö Oy:n virastolle ilmoittamat investoinnit on huomioitu ensimmäisen ja toisen jakson valvontapäätöksillä kyseistä jaksoa koskevien ja lainvoimaisten valvontamenetelmien mukaisesti.

Pellon Sähkö Oy:n valvontapäätökset sekä ensimmäisen että toisen valvontajakson osalta ovat lainvoimaiset. Valvontapäätökset perustuvat kyseistä valvontajaksoa koskeviin lainvoimaisiin valvontamenetelmiin. Pellon Sähkö Oy:n tulee noudattaa Energiaviraston toimivaltaisena viranomaisena tekemää valvontapäätöstä. Pellon Sähkö Oy:llä on ollut mahdollisuus valittaa kyseisestä päätöksestä. Kyseinen päätös on toimeenpanokelpoinen muutoksenhausta tai valittajan erivästä mielipiteestä huolimatta. Näiltä osin yhtiön väitteet kohtuullisen tuoton virheellisestä määrittämistavasta valvontapäätöksillä ja elinkustannusindeksiin, maantieteellisten sekä yritysköön vaikutusten huomioiminen valvontamenetelmissä eivät velvoite-päätöstä laadittaessa ole merkityksellisiä.

Viraston hallintokäytännön mukaan asianosaisella on ollut mahdollisuus lausua päätösluonnoksesta, johon ei yleensä sisälly ratkaisu-osiota. Hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Tämä ei lähtökohtaisesti velvoita virastoa lausuttamaan varsinaista ratkaisu-osiota.

Pellon Sähkö Oy on hakenut lausunnollaan 13.6.2014 tasoitusjakson pidennystä sekä ensimmäisen että toisen valvontajakson ylijäämilleen. Tasoitusjakson piden-nyksen osalta asia ratkaistaan erillisellä päätöksellä.

Velvoitepäätökseen sovellettava laki

Energiamarkkinavirasto on 29.12.2004 vahvistanut asianosaisen noudatettavaksi ensimmäisellä valvontajaksolla 1.1.2005 – 31.12.2007 menetelmät verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirtopalvelusta perittävien maksujen määrittämiseksi sähkömarkkinalain (386/1995, jäljempänä sähkömarkkinalaki) 38 a §:n nojalla.

Sähkömarkkinalaki on kumottu 1.9.2013 voimaan tulleella sähkömarkkinalailla (588/2013, jäljempänä uusi sähkömarkkinalaki).

Energiaviraston päätöksestä valvontajakson päätyttyä säädetään 1.9.2013 voimaan tulleen sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013, valvontalaki) 14 §:ssä. Valvontalain 40 §:n siirtymäsäännöksen mukaan tilanteessa, jossa ennen valvontalain voimaantuloa annettua vahvistuspäätöstä muutetaan valvontalain 13 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella, valvontalain ja uuden sähkömarkkinalain säännöksiä sovelletaan valvontalain ja uuden sähkömarkkinalain voimaan tullessa kesken olevaan valvontajaksoon kohdistuvaan valvontalain 14 §:n mukaiseen valvontapäätökseen siltä osin kuin päätös koskee vahvistuspäätöksen muutoksen voimaantulon jälkeistä aikaa. Näin ollen valvontalain ja sähkömarkkinalain aineellisoikeudellisia säännöksiä ei sovelleta valvontalain 40 §:ssä tarkoitettussa tilanteessa valvontapäätökseen siltä osin kuin valvontapäätös koskee vahvistuspäätöksen muutosta edeltävää aikaa, vaan tältä osin sovelletaan kumotun sähkömarkkinalain säännöksiä.

Ylijäämän palauttamista koskeva velvoitepäätös perustuu ensimmäisen valvontajakson valvontapäätökseen ylijäämän määrän ja koron määrän määrittämisen osalta, sekä toista valvontajaksoa koskevaan valvontapäätökseen siltä osin kuin kyseisellä päätöksellä on todettavissa, että ylijäämä ei ole tullut kompensoitua asiakkaille. Valvontalaissa ei nimenomaisesti ole säädetty siitä, tuleeko päättyneisiin valvontajaksoihin kohdistuvien valvontapäätösten perusteella annettavaan velvoitepäätökseen, jotka koskevat valvontajaksoja, jotka olivat jo päättyneet valvontalain ja uuden sähkömarkkinalain voimaantullessa, soveltaa valvontalain säännöksiä ja uuden sähkömarkkinalain aineellisoikeudellisia säännöksiä vai kumotun sähkömarkkinalain säännöksiä. Nyt kyseessä oleva valvontapäätös on kuitenkin viimekädessä mekaaninen laskelma vahvistuspäätöksissä vahvistettujen menetelmien perusteella ja sidottu kyseisiin valvontajaksoihin.

Valvontalain 40 §:ssä tarkoitettussa tilanteessa on kyse voimassa olevan vahvistuspäätöksen mukaisen menetelmän muuttamisesta. Nyt käsillä olevassa tapauksessa ei ole kyse siitä olisiko toista valvontajaksoa koskevia menetelmiä tullut lain muutoksen johdosta muuttaa, koska toinen valvontajakso on edellä esitetysti jo päättynyt. Viraston on annettava velvoitepäätös sekä ensimmäistä että toista valvontajaksoa koskien. Nämä valvontajaksot ovat alkaneet 1.1.2005 ja 1.1.2008. Virasto katsoo, että sanotun valvontalain 40 §:n siirtymäsäännöksen edellyttämä systematiikka sekä lain esitöissä (HE 20/2013 vp, s. 19 ja vastaava vanha HE 127/2004 vp, s. 18) vahvistettu etukäteisen valvonnan periaate huomioon ottaen valvontapäätökseen, joka koskee valvontajaksoa, joka oli jo päättynyt valvontalain ja uuden sähkömarkkinalain voimaantullessa, on sovellettava kumotun sähkömarkkinalain säännöksiä kuin ne olivat voimassa 31.8.2013. Tätä puoltavat sekä ennakkollisen valvonnan tarkoituksenmukainen toteuttaminen että verkonhaltijoiden asiaankuuluvien suunnittelumahdollisuuksien turvaaminen.

Ratkaisu

Energiavirasto toteaa, että Pellon Sähkö Oy ei ole noudattanut Energiaviraston 14.11.2008 antamaa päätöstä Pellon Sähkö Oy:n sähköverkko toiminnan kohtuullisesta ja toteutuneesta tuotosta ensimmäisen valvontajakson aikana 1.1.2005 - 31.12.2007, kun se ei ole ottanut huomioon sille valvontapäätöksellä (dnro 69/424/2007) vahvistettua ylijäämää huomioon verkkopalveluiden hinnoittelussa vuosien 2008 – 2011 aikana. Energiavirasto katsoo näin ollen, että Pellon

Sähkö Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 38 c §:n vastaisesti, kun se ei ole kompensoinut hinnoittelussaan toisella valvontajaksolla edellä mainittua ensimmäiseltä valvontajaksolta kertynyttä ylijäämää korkoineen päätöksen (dnro 69/424/2007) mukaisesti.

Energiavirasto velvoittaa Pellon Sähkö Oy:n noudattamaan päätöstä Pellon Sähkö Oy:n sähköverkkotoiminnan kohtuullisesta ja toteutuneesta tuotosta ensimmäisen valvontajakson aikana (dnro 69/424/2007). Ensimmäisen valvontajakson kompensoimatta oleva ylijäämä korkoineen tulee palauttaa Pellon Sähkö Oy:n asiakkaille vuoden 2015 loppuun mennessä.

Palautus tulee toteuttaa niin, että Pellon Sähkö Oy:n hinnoittelu kolmannen valvontajakson osalta on alijäämäistä, kun huomioon on otettu myös Pellon Sähkö Oy:n hinnoittelun ylijäämä toiselta valvontajaksolta korkoineen. Toisin sanoen alijäämää tulee kertyä kolmannelta jaksolta niin paljon, että se riittää kompensoimaan sekä ensimmäisen jakson ylijäämä korkoineen että toisen jakson ylijäämän korkoineen. Veloitetta on noudatettava 31.12.2015 mennessä. Veloitteen noudattamisen osoittamiseksi yhtiön on toimitettava valvonnassa tarvittava tietoaineisto (sisältäen viralliset eriytetyt tilinpäätöstiedot ja tekniset tunnusluvut) virastolle 30.4.2016 mennessä.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut säännökset

Sähkömarkkinalaki (386/1995) 38 c §, 39 § ja 51 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus ensimmäisen valvontajakson ylijäämän kompensoimattomuuden osalta on päätöksen liitteenä.

Ylijohtajan sijainen, johtaja Antti Paananen

Laskentatoimen asiantuntija Tiina Karppinen

Liitteet Valitusosoitus

Jakelu Asianosainen

Maksutta

Valitusosoitus

Muutoksenhakuoikeus

Energiaviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Valituskirjelmän sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Markkinaoikeudelle osoitetussa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

valittajan nimi ja kotikunta
postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
päätös, johon haetaan muutosta
miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
perusteet, joilla muutosta vaaditaan.
Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

muutoksenhaun kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta sekä
asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Energiavirastolle tai markkinaoikeudelle.
Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

energiavirasto
energimyndigheten

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Faksi: 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi